

cem Bicyanidi Hg., libra decocti hordei et mellis rosati uncia.

D. Forma solutionis aut pilularum a $\frac{x}{16}$, $\frac{1}{8}$ et $\frac{1}{4}$ grani parte ad granum dimidium bis aut ter in die.

JODUM.

I.

Јодъ; Јодунъ.

Materia peculiaris, simplex, a Courtois anno 1811 in residuo salino, e cineribus fucorum quorundam obtento, primitus observata, et ob violaceum vaporum colorem, quibus se manifestavit, Jodum seu Jodium (a græco *ιώδης* violaceus) dicta. Disquisitionibus ulterioribus, a variis Chemicis, imprimis vero a GAY-LUSSAC, institutis, innotuit, Jodum non tantum fucorum cineri inesse, sed illud quoque in plerisque ulvis, in spongia marina, in variis aquis mineralibus, nec non in quibusdam mineris inveniri; sunt etiam, qui illius vestigia in substantiis animalibus observarunt, e. g. in oleo jecoris aselli. Usualia sunt: 1) Jodum; 2) Jodidum Amyli; 3) Jodid. Potassii; 4) Bijodid. Hydrargyri; 5) Jodid. Plumbi; 6) Jodid. Ferri (Vid. Ferrum).

Modus, quo Jodum educitur, a SOUBEIRAN propositus, sequens est: Soda cruda, ex cineribus fucorum et ulvarum obtenta (*Vareck* et *Kelp*), aqua elixatur, et vaporando paulatim densatur, ut a salibus, qui in crystallos cogi possunt, liberetur. Reliquo lixivio, crystallos haud amplius proferente, eousque additur solutio ex sulphatis cupri parte et sulphatis ferri partibus duabus cum quadrante constans, donec præcipitatum album (quod jodidum cupri est) jam nullum subsideat; hoc, leni calore siccatur, et cum pari portione binoxydi mangani mixtum, in retorta aucto calori subjici-

tur. Jodum forma vaporum violacei coloris exurgit et frigidioribus retortæ parietibus adhaeret. Aqua destillata elotum, charta bibula siccata et iterata sublimatione purificatum, in vasis probe clausis servatur. Simili quoque ratione Jodum ex aqua marina elici potest.

Q. Sublimatione paratum, exhibet squamulas nitentes; dum vero in acido acetico vel hydrojodico solutum, quiete frigeseit, in crystallos coit octaëdras, exiguas. Coloris est nigro - cærulescentis, graphiti haud absimilis; odoris gravis, chlorum quodammodo æmulantis, attamen debilioris; saporis perquam irritantis, aeris, calefacientis. Pond. specif. = 4,948. Ad $+ 84^{\circ}$ R. liquatur; ad $+ 140^{\circ}$ vero effervescit et forma vaporum coloris violacei avolat, qui frigore protinus densantur. Nonnisi in 7000 aquæ partibus solvitur, eique leviter fuscum impertitur colorem; multo solubilius est in alcohole, æthere, petroleo, oleo terebinthinæ et oleis pinguibus. Hydrogenium vehementer appetit, illique junctum acidum hydriodicum constituit; cum oxygenio autem acidum jodicum efficit. Jodum præterea chemicam inquit conjunctionem cum carboneo, chloro, potassio, sodio, sulphure, phosphoro, nec non metallis. Notatu dignissima est mutua potentia, inter Jodum et amyllum intercedens, quo fit, ut alterum alteri revelando inserviat. Si liquidum, in quo jodidum quodlibet vel acidum hydriodicum suspicatur, cum amylo, aqua bulliente soluto, misceatur, et dein illi tantillum acidi hydrochlorici vel nitrici addatur, læte cæruleus color Jodum prodit; quin imo si charta, pulve amylacea oblita, in vase clauso suspensa, vaporibus hujusmodi liquidi exponatur, post horas aliquot cæruleum induit colorem. Hoc modo ¹⁸⁰⁰ Jodi GAULTIER DE CLaubry detexit. Tinctura Jodi ad revelandum amyllum adhibetur.

Jodum venale adulterari interdum solet sesquisulphureto stibii, graphite, oxydo mangani, carbone et aliis, quæ, Jodo alcohole soluto, non solvuntur, vel illo sublimato, immutata manent, et fraudem patefaciunt.

V. Est Jodum imprimis stimulans, sensum caloris in ore, gutture et stomacho excitans, micatum arteriarum intendens, aliaque irritationis symptomata inducens. Cibi appetentiam auget; brevi tamen intima penetrans, vasa capillaria et totum vasorum absorbentium systema tam potenter adficit, ut exinde vis ejus in glandulis exseratur. Non est cur inficiemur Jodi impulsu genitalia excitari, illudque, testante NELJUBIN et multis aliis, maribus esse aphrodisiacum, feminis vero emmenagogum. Hisce virtutibus inclaruit Jodum, nec nocuit unquam, nisi dosi incongrua, et præpostero consilio datum; tunc enim nauseam, vomitum, cardialgiam et diarrhœam producit, vel alvum pertinaciter adstringit; dein succedit anxietas, vertigo et cephalæa. His in conspectum venientibus, usu Jodi plane supersedendum, ne paralysis aliaque gravia symptomata, exitum vitæ minantia insequantur. Haud raro post ejus usum observari solent: pallor cutis flavescens; macies corporis, mammarum in feminis, et testiculorum in maribus atrophia. Inhibetur Jodi usus: statu febrili, debilitate organorum concoctionis et incitamento nervorum, potatoribus proprio.

U. Doctor COINDET omnium primus Jodum in curanda struma tentavit. Etsi vero brevissimo tempore vis ejus in profligando glandulæ thyreoïdæ tumore admodum inclaruisset: subsequens tamen temporum experimenta, in variis regionibus suscepta, sensim infregere ingentem remedii famam. Convenit omnino Jodum in struma lymphatica recenti, ægroto viribus

non exhaustis, nec dyscrasia qualibet infecto, absente statu inflammatorio et proclivitate ad hæmoptysin, dum malum tantummodo ex hypertrophia glandulæ originem ducit; si autem morbus est inveteratus, scyrrhosæ potius indolis, et dolore stipatur, inutile est remedium, quin imo malum haud raro exasperavit. In variis morbis serofulosis, scilicet: in tumoribus et ulceribus glandularum colli lymphaticarum, obstructione glandularum mesaræi, fungo articularum et ovarii induratione a multis laudatur. LUGOL et MAGENDIE asseverant, serofulosos, qui Jodo cum successu usi sunt, opimos serius fuisse factos. Num in scyrrho uteri suppetias ferat, nec ne, nobis necdum experiri licuit, a HUFELAND tamen et ELLIOTSON commendatur, ut remedium, ad sublevandos saltem dolores idoneum. GARDNER in hydropo ovarii Jodum utile fuisse commemorat. In aliis quoque hydropis speciebus, cum scilla, digitali aut bitartrate potassæ datum, horum vim intendere dicitur. In ascite imprimis enitendum, ut collecta in cavo abdominis aquarum colluvies prius educatur, et irritatio debitis adminiculis dissipetur, ne vasa absorbentia, stimulante remedii virtute opressa, inertia fiant. In chronicis lienis et hepatis obstructionibus, ubi jam hydrargyri præparata incassum tentata fuere, Jodi emicat efficacia. In amenorrhœa, fluore albo et impotentia virili a nonnullis commendatur; sic etiam in blennorrhœa urethræ chronica et strictura unguentum ejus, ad decursum urethræ infricatum, profecisse dicitur. In quibusdam impetiginum speciebus, Jodum sarsaparillæ junctum cum successu adhibuit THOMSON. Ad sistendam salivationem diuturnam, a nonnullis fuit propinatum. Extrinsecus adhibetur forma unguenti vel tincturæ ad resolvendos tumores glan-

dularum aut lymphaticos. In hydrocele **Ricord** cum successu in usum duxit tincturam Jodi, duodecim vel octo partibus aquæ dilutam; splenia hocce liquore madefacta bis vel ter in die seroto adplicita fuere; subsequens cutis desquamatio absorptionem promovere dicitur.

D. Porrigitur tincturæ instar a sexta grani parte, vel grani dimidio, ad granum integrum, bis in die homini adulto, ex aqua saccharata vel syrupo.

JODIDUM AMYLI.

Йодистый крахмалъ.

R. Jodi grana viginti quatuor.

Contere in mortario lapideo cum aliquot guttis alcoholis; dein triturando sensim sensimque admisce: Amyli unciam.

Q. Exhibet pulverem coloris læte cærulei.

V. Ut jodi, sed multo mitior.

U. Iisdem morbis convenit, quibus jodum, sed teste **BUCHANAN** dosibus multo majoribus dari potest absque ulla noxa.

D. Initio propinantur adulto grana decem ad scrupulum, bis vel ter in die; dein vero drachmam, duas, quatuor, quin imo unciam ter in die porrigi posse, **BUCHANAN** adseverat.

JODIDUM POTASSII.

KI.

HYDRIODAS POTASSÆ; KALI HYDRIODICUM.

Йодистый калий.

R. Jodi uncias tres,

Carbonatis Potassæ uncias duas,

Ferri limati unciam,

Aquæ destillatæ libras sex.

Jodum cum ferro limato iramitte vasi ferreo, illisque superfunde libras tres aquæ; spatha agitando liquidum calefac, donec color fusco-virescens evanescat; tum carbonatem potassæ in sesquilibra aquæ solutum adde, et liquorem per chartam cola. Residuum in filtro adhuc sesquilibra aquæ destillatæ bullientis elue. Liqueores colatos simul misce, et vaporando calore lenissimo crystallos elice, quas in vase vitreo clauso usui serva.

Q. Crystalli sunt cubicæ (vel prismata quadrangularia), albæ, pellucidæ, aliquantulum splendentes; saporis acris, salini, sal culinare æmulantis. Igne leniter rubente funditur, et frigefactum concreseit in massam crystallinam coloris margaritacei; igne intensiori avolat, quin discidium patiat. Partes tres solvuntur in aquæ temperatæ partibus duabus; in alcohole parimodo facile solvitur. Acido sulphurico, nitrico, uti etiam chloro et bromo resolvitur. Centenarius constat ex: jodi 76, 33; potassii 23, 67 partibus.

Jodidum Potassii venale adulteratur interdum chlorido potassii; fraus innotescit sequenti modo: Jodido Potassii, aqua soluto, sensim additur solutio nitratis argenti; effuso liquore supernatante, præcipitato superfunditur ammonia liquida, qua chloridum argenti absumitur, jodidum argenti autem immutatum manet; cavendum tamen, ne exuberans ammonia addatur; ammoniæ caute effusæ acidum sulphuricum additur, quo chloridum argenti iterum dejicitur, e cujus pondere quantitas chloridi potassii dignoscitur: 100 grana chloridi argenti designant 51 granum chloridi potassii. Vel etiam: Jodido Potassii, aqua soluto, acidum nitricum adfunditur; liquor igne intensiori ad siccum vaporatur, ut omne jodum avolet; residuum salinum, aqua

solutum, cum nitrate argenti, promet sedimentum (chloridum argenti), si chlorido potassii sal erat inquinatum.

V. et U. ut Jodi.

D. Aqua vel alcohole solutum propinatur adulto a grano ad tria, bis aut ter in die. Pro unguento drachma, duæ aut tres, ad unciam adipis.

BIJODIDUM HYDRARGYRI.

HgI².

Двухъ-ю, чистая ртуть.

Rz. Hydrargyri purificati unciam,
Jodi drachmas decem,
Alcoholis purissimi quantum satis.

Hydrargyrum et jodum simul tere in mortario lapideo, alcoholis tantillum per vices addendo, donec globuli hydrargyri prorsus visum fugiant, et massa fiat homogœna. Pulverem lenissimo calore in loco obscuro sicca, et in vase probe obturando serva.

Si ad unciam hydrargyri, quinque drachmas jodi sumpseris, JODIDUM HYDRARGYRI obtinebis.

Q. Bijodidum Hydrargyri exhibet pulverem coloris læte coccinei; pond. specif. = 6,32; facile funditur, et sub ipsa fusione colorem induit flavum; adæucto calore avolat; si sublimetur, in tabulas rhomboëdras concrescit, et tum coloris citrini est, contritum autem iterum coccinei fit. Centenarius Bijodidi H. constat ex: jodi 55,51; hydrargyri 44,49. In aqua non solvitur; in acidis autem, alcalibus, et variis jodidis solubilibus, uti etiam in alcohole solvitur.

Jodidum Hydrargyri pulvis est coloris flavi virescentis, qui calefactus ad tempus quidem rubescit, dein iterum flavum induit colorem; pond. specif. = 7,75; calore aliquantulum adæucto funditur et dein avolat; in

aqua et alcohole non solvitur. Centenarius constat ex: jodi 38,42; hydrargyri 61,58.

V. Stimulans; antisymphilitica.

U. Bijodidum Hydrargyri intus porrigitur in syphilide secundaria. Extrinsecus forma unguenti imponitur ulceribus flaccidis, margine calloso distinctis. Jodidum Hydrargyri intus exhibitum fuisse fertur in casibus, ubi syphilis cum serofula complicata obvenit.

D. Bijodidum Hydrargyri datur a $\frac{1}{2}$ ad $\frac{1}{4}$ grani, semel aut bis in die, forma pilularum cum mica panis; Jodidum Hydrargyri autem ab $\frac{1}{8}$ grani usque ad grani dimidium. Pro unguento sumuntur grana decem Bijodidi Hydrargyri ad unciam adipis.

JODIDUM PLUMBI.

PbI².

HYDRIODAS PLUMBI.

Йодистый свинецъ.

R̄. Acetatis Plumbi crystallisati uncias novem,
Jodidi Potassii uncias septem,
Aquæ destillatæ libras duodecim.

Acetatem plumbi in libris novem, et jodidum potassii in libris tribus aquæ separatim solve, et tum parvis portionibus solutionem jodidi potassii in illam acetatis plumbi infunde. Præcipitatum pauca aqua frigida elue, et sicca.

Q. Pulvis est coloris læte flavi. In aqua bulliente solvitur; hac autem frige facta forma lamellarum splendentium, coloris aurantii adparet. Centenarius constat ex: jodi 54,96; plumbi 45,04 partibus. Calore adacto discidium fert; jodum avolat, et plumbum metallicum manet.

V. In glandulas obstructas resolvendo agit.

U. In serofulis intus porrectum fuisse, fertur. Multo magis convenit usui externo ad dissipandos tumores glandulosos, nullo dolore stipatos. Suadente Todd Thomson, unguentum ex sesquidrachma Jodidi Plumbi ac uncia adipis potenter resolvit hujusmodi tumores, si eodem tempore alia jodi præparata intus exhibeantur.

D. Pro dosi porrigitur adulto grani dimidium, ad grana duo.

MAGNESIA.

MgO.

Магнезія.

Oxydum metalli levis, quod Magnium, Magnesium, seu Talcium nuncupatur. Magnesia nonnisi cum acidis: sulphurico, phosphorico, carbonico et nitrico juncta occurrit. *Usuales sunt: 1) Magnesia; 2) Carbonas Magnesiæ; 3) Sulphas Magnesiæ.*

MAGNESIA.

MAGNESIA USTA; MAGNESIA CALCINATA.

Жженая магнезія.

R̄. Carbonatis Magnesiæ quantum lubet. In crucibulo, probe tegendo, per sesquihoram igne fortiori rubescat, vel donec particula exempta ex adfuso acido acetico jam non effervescit; dein frigefacta lagenæ obturamento vitreo muniendæ immittatur, usuique servetur.

Q. Pulverem exhibet levem, album, insipidum et inodorum; pondus specif. = 2,3; in aqua parum solvitur. Aqua si madefiat, sensim illam absorbet, et in centenario 30 partes aquæ, hydratis instar continentur. Aëri exposita acidum carbonicum et aquam attrahit; hinc in vasis probe obturatis servanda. Centenarius constat ex: magnii 61,25; oxygenii 38,75 partibus.